GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 118. Mercurĭ, 28 Maiŭ (9 Iunie). 1886.

Brașovŭ, 27 Maiŭ 1886.

Foculŭ ce-lŭ aprinseră demonstrațiunile în afacerea Hentzi-Iansky părea că s'a potolitŭ. Ministrulŭ președinte Tisza a mersŭ la Viena ca sĕ'mpace lucrurile. Elŭ s'a și întorsŭ curêndŭ cu hotărîrea séu mai bine ḑisŭ cu însărcinarea d'a afla câtŭ mai curêndŭ unŭ espedientŭ spre a da armatei și cercurilorŭ Curţii satisfacțiunea dorită. D-lŭ Tisza s'a și sfătuitŭ tótă ḑiua de Vinerĭ în culoarele camerii cu fruntașii partidei sale și resultatulŭ a fostŭ inițiarea campaniei de scuse și de iertăciune prin declarațiunea cunoscută a voinicosului Dr. Max Falk în „Pester Lloyd“ de Vinerĭ séra. Tóte mergéu așadér spre o definitivă împăciuire.

Deodată însĕ sosesce în Pesta scirea dela Cincĭ-Bisericĭ, că generalulŭ Iansky, pe care toţĭ ilŭ credeau la Baden la preumblare, a sositŭ acolo și că a datŭ de scire brigadei sale printr'unŭ ordinŭ de ḑi, că va relua comanda activă. Acéstă scire a căḑutŭ în mijloculŭ șoviniștilorŭ ca unŭ trăsnetŭ din seninŭ. Fișpanulŭ din Cincĭ-Bisericĭ se afla în clubulŭ liberalŭ, când îi sosi vestea despre demonstrațiunile, ce i s'au înscenatŭ acolo generalului Iansky. „Nu sĕ póte,“ ḑise d-lŭ Tisza, „ca Ianski sĕ fiă în Cincĭ-Bisericĭ; am informațiune sigură că e dusŭ în concediu la Baden.“ — „E falsă scirea că Iansky a sositŭ în Cincĭ-Bisericĭ, noi scimŭ din isvorulŭ celŭ mai competentŭ, că elŭ se află în Baden,“ scria de altă parte organulŭ vienesŭ alŭ ministrului de rĕsboiŭ imperialŭ Bylandt.

Va sĕ ḑică, d-lŭ Tisza, care s'a înțelesŭ la Viena cu contele Bylandt asupra pașilorŭ ce avea sĕ-i întreprindă spre a aplana definitivŭ afacerea, precum și contele Bylandt însușĭ ilŭ sciau pe Iansky la Baden, lângă Viena, avêndŭ în buzunarŭ unŭ concediu pe trei lunĭ. Cine a datŭ așadér ordinŭ generalului Iansky sĕ se întórcă la brigadă imediatŭ reluându-șĭ serviciulŭ activŭ în Budapesta?

„Fremden-Blatt“ scia dela ministerulŭ de rĕsboiu despre concediarea pe trei lunĭ a numitului generalŭ și încă în numĕrulŭ sĕu de Duminecă diminéța susținea, că nu póte fi adevĕratŭ că elŭ se află în Ungaria, când i se făcuse deja „Katzenmusik“ în Cincĭ-Bisericĭ și când studenții ungurĭ din Pesta ţineu deja probe cu cântecele lui Kossuth, ca sĕ întêmpine pe generalulŭ Iansky când va sosi séra la gară venindŭ din Cincĭ-Bisericĭ.

Ciudată apariţiune. Unŭ generalŭ, care deodată se află pretutindenea, și la cură în Baden, și la prânḑŭ cu episcopulŭ în Cincĭ-Bisericĭ, și în concediu, și'n fruntea brigadei sale la esercițiĭ, și peste acésta și'n trenulŭ ce mergea spre Pesta. Dér ce este și mai surprinḑĕtorŭ și ceea ce caracteriséză critica fasă în care a întratŭ deodată acéstă afacere, astăḑĭ nicĭ în Pesta, nicĭ în Viena, nicĭ în provincĭă nu sĕ mai vorbesce decâtŭ de Iansky.

Putemŭ sĕ ne închipuimŭ la ce desamăgire au fostŭ supușĭ șoviniștii din Pesta, carĭ anunţaseră prin foile lorŭ cu mare bucuriă de isbêndă, că generalulŭ Iansky a fostŭ chiar transferatŭ și încă în Galiția. Acum deodată trebue sĕ afle că generalulŭ se întórce, fără scirea ministrului Tisza și chiar fără scirea ministrului de rĕsboiu imperialŭ. La acésta se mai adauseră și scusele și iertăciunile lui Falk, care se făcură negreșitŭ în credința că Iansky se preumblă prin Baden. Asta era prea multŭ ca sĕ nu facă sĕ isbucnéscă din nou tóte pasiunile masselorŭ înflăcărate, care'șĭ primescŭ inspirațiunile dela d-nii Ugron, Szalay și soţĭ.

„Pesti Naplo“ susţine că actulŭ de concediu, datŭ de ministerulŭ de rĕsboiu generalului Iansky, fiindŭ împărtășitŭ archiducelui Albrecht, acesta ar fi datŭ poruncă generalului, ca imediatŭ sĕ se 'ntórcă la brigada sa. Fiă însĕ orĭ cum ar fi, apariţiunea neașteptată pe scenă a generalului Iansky a schimbatŭ situaţiunea în defavorulŭ cabinetului Tisza și a îngreuiatŭ nespusŭ de multŭ acţiunea de scuse și de iertăciune inițiată de ministrulŭ-președinte.

Demonstrațiunile ce le-au pusŭ din nou în scenă Kossuthiștii au urmatŭ trei ḑile dearêndulŭ și se pare că nu mai vorŭ sĕ 'ncete; ba acum ele se 'ndréptă și în contra ministrului-președinte Tisza. Astfelŭ situațiunea acestuia a devenitŭ fórte dificilă și susŭ și josŭ. In Pesta s'a vorbitŭ chiar de demisiunea cabinetului și de venirea lui Kallay ca ministru-președinte. Scirile cele mai sensaţionale erau rĕspândite, și pe când mulţimea de pe strade striga „Abzug Tisza, Iansky și Falk!“ ajunse unŭ locotenentŭ ungurŭ din armata comună, cu numele Menyhart Bela, obiectulŭ celorŭ mai entusiastice ovaţiunĭ, din causă că, precum se ḑice, a avutŭ cincĭ duelurĭ una după alta cu cameraḑĭ de ai sĕi din armata c. r., pentru că a apĕratŭ „onórea naţiei unguresci“ condamnândŭ faptulŭ generalului Iansky.

Crisa ce s'a născutŭ în urma acestorŭ evenimente neașteptate a devenitŭ acuma în adevĕrŭ fórte seriósă, din causă că pasiunile ce se credéu potolite au isbucnitŭ din nou cu mai mare vehemenţă, și acéstă crisă, precum constată și foile din Viena, nu se estinde numai asupra Ungariei, ci asupra întregului imperiu. O „mână puternică“ mută pe generalulŭ Jansky ca pe o figură de șahŭ; iritaţiunea în armată cresce, în Ungaria curentulŭ separatistŭ câștigă mereu terenŭ și totŭ mai greu îi va fi d-lui Tisza d'a îmblânḑi spiritele.

O telegramă de erĭ ne spune, că Iansky ar fi plecatŭ érăși la Viena. Décă se va adeveri acésta, atuncĭ d-lŭ Tisza mai are prospecte d'a rĕmâné la putere, continuândŭ cu scusele și iertăciunile. In casulŭ acesta elŭ va trebui sĕ riscĕ tótă popularitatea sa și, precum suntŭ lucrurile de încurcate în acéstă monarhiă, nu se póte sci ce se va mai întêmpla de aḑĭ pe mâne.

Afacerea sângerósă dela Mogoșŭ.

Primimŭ aḑĭ dela unŭ altŭ d. corespondentŭ o dare de sémă mai detailată asupra durerósei afacerĭ dela Mogoșŭ. Étă ce ne scrie:

Munţii apusenĭ, Buciumŭ 4 Iuniu 1886.

Domnule Redactorŭ! Unŭ nou incidentŭ sângerosŭ, care a costatŭ viéța a 3 ţĕranĭ romănĭ, și care ameninţă cu mórte încă 3 și făcŭ de lipsă amputarea a vreo 4 sătenĭ din Mogoșŭ, caracteriséză de ajunsŭ administrația asiatică a creaturelorŭ d-lui Tisza din comitatele împoporate în maioritate de Romănĭ.

La o simplă denunțare a arendatorelui regalelorŭ din comuna Buciumŭ, că unii locuitorĭ din învecinata comună Mogoșŭ ar prevarica la marginea comunei în detrimentulŭ sĕu, fără a mai cerceta, décă denunțarea este întemeiată séu ba, pretorele din Roșia montană V. Damó trimete 5 gendarmĭ la maialulŭ sătenilorŭ din Mogoșŭ spre a confisca bĕuturile, ce le vorŭ afla acolo și spre a împrăștia pe sătenĭ.

Fără a fi fostŭ însoţiţĭ de vre-unŭ amploiatŭ de alŭ preturei séu celŭ puținŭ de primarulŭ comunei Mogoșŭ séu Buciumŭ, și fără a fi primitŭ dela pretore vr'o îndrumare specială și detaliată: gendarmii, ajunșĭ la fața loculuí, înainte de a cerceta, décă într'u adevĕrŭ s'a ivitŭ unŭ casŭ de prevaricațiune, ba chiar convingêndu-se, că sătenii își petrecŭ pe teritorulŭ comunei Mogoșŭ, și că așa de-o prevaricaţiune nu póte fi vorba, numai decâtŭ prindŭ pe unŭ sătênŭ, ilŭ tragŭ în mijloculŭ lorŭ, ilŭ maltractéză, ér pe N. Sulare, carele își esprimă indignarea față cu acéstă purtare necualificabilă, numai decâtŭ ilŭ culcă mortŭ la pămêntŭ, și după elŭ încă pe doi inșĭ; ér dintre ceilalţĭ pe vr'o 7 iau împușcatŭ parte în picióre, parte în umere, așa mórtea aștéptă încă pe 3, ér' vr'o 4 vorŭ trebuĭ amputaţĭ.

Vedeţĭ d-le Redactorŭ, câtŭ este de eftină viața contribuabililorŭ românĭ în acéstă ţéră! Unŭ singurŭ solgăbirĕu, fără a mai cerceta décă întru adevĕrŭ obvine vreo transgresiune, și fără a mai pune péna pe hârtiă, dispune de viéţa poporului după placŭ și nu se teme, că va fi trasŭ vreodată la rĕspundere.

Inţĕrile civilisate chiarŭ și condamnaţii la furcĭ, înainte de a fi esecutaţĭ, fiindŭ bolnavĭ, se împărtășescŭ de tractamentulŭ unui medicŭ. Nu așa este la noi. *Bieţilorŭ Mogoșenĭ pușcaţĭ nu le este dată a fi cercetaţĭ de vre-unŭ medicŭ în aceste momente critice.* »Péră, căcĭ și așa rĕmânŭ prea mulţĭ!“ Medicŭ în Mogoșŭ nu avemŭ, éră medicii, carĭ suntŭ chemaţĭ pentru obducţiunĭ, n'au timpŭ de a tracta și pe împușcaţii, carĭ încă n'au muritŭ. Așa își vorŭ ḑice domnii situaţiunei.

Așa este! Comunele românescĭ, ca Mogoșŭ, Musca, Sohodolŭ și Abrudsatŭ suntŭ constrînse a contribui pentru spitalulŭ din *Aiudŭ*, în depărtare preste 120 kilometrii de dênșii, însĕ ca sĕ îngrijéscă de unŭ medicŭ și pentru aceste comune, administrația nóstră nicĭ ca viséză.

Numai în anulŭ trecutŭ au muritŭ de difteritică preste 70 copii în Abrudsatu fără a fi pusŭ vre-unŭ medicŭ piciorulŭ în acéstă comună!

N'a avutŭ déră drptŭ d-lŭ *Sennyei*, când a numitŭ *asiatică* administrația nóstră?

Apoi lucru curiosŭ! O comisiune investigătóre din sînulŭ tribunalului din Alba-Iulia, alta dela judecătoria de ocolŭ din Abrudŭ cercetéză faptulŭ în fața locului; *unii dintre sătenĭ*, carĭ dau deslușirile cele mai esacte *suntŭ deţinuţĭ*; pe când gendarmii *ucigașĭ se preumblă cu pipele în gură și n'au nicĭ habarŭ*. Óre nu vorŭ fi acești gendarmĭ decoraţĭ cu medalia »benemerenti‘, ca cei ce maltratară pe nevinovaţii bucimanĭ N. Cipcer și A. Sioica? Vomŭ vedé!

Agripa.

Nouĕ demonstraţiunĭ în afacerea Hentzi-Iansky.

Pe când șoviniștii ungurĭ credéu pe generalulŭ Iansky dusŭ, póte pentru totdéuna, dela Budapesta, sosi acolo deodată scirea, că generalulŭ Iansky a sositŭ în Cincĭ-Bisericĭ, și că va relua comanda ei. La scirea despre sosirea sa în Cincĭ-Bisericĭ, șoviniștii renegaţĭ de acolo puseră Vinerĭ séra îndată la cale o demonstraţiune, despre care ni s'a și telegrafiatŭ și despre care se dau următórele amĕrunte:

Generalulŭ Iansky tocmai prânḑea în sala de mâncare a hotelului „Corabia de aurŭ‘, unde trăsese, când elevii academiei de dreptŭ apărură înaintea hotelului și strigândŭ „Abzug Iansky‘ turburară liniștea serii. Numeroșĭ curioșĭ se alăturară studenţilorŭ strigândŭ cu acestia „Josŭ Ianski“. Cântară câteva cântece naţionale și apoi se retraseră de acolo. Când apărŭ poliţia și unŭ batalionŭ de infanteriă, ce se consemnase, loculŭ era deșertŭ. Se ḑice că agitaţiunea în Cincĭ-Bisericĭ e fórte mare și e temere de o repeţire a acestorŭ demonstraţiunĭ.

Intr'aceea în Pesta se rĕspândi svonulŭ că Iansky sosesce Sâmbătă séra acolo, întorcêndu-se la postulŭ sĕu. Acésta a fostŭ de ajunsŭ spre a pune în mișcare întregŭ orașulŭ. Studenţii ungurĭ iute au pusŭ la cale o nouă demonstraţiune, care a decursŭ în modulŭ următorŭ:

Atâtŭ înainte câtŭ și după améḑĭ, studenţii au ţinutŭ la universitate conferinţe, spre a stabili felulŭ și planulŭ demonstraţiunii. Se hotărî sĕ demonstreze la 8 óre séra înaintea clubului liberalŭ, la redacţiunea lui „Pester Lloyd“ și la gara centrală, când va sosi Jansky. Mai hotărîră sĕ pórte demonstranţii cocarde roșu-albŭverde. Poliţia a aflatŭ de acéstă planŭ și la 7 óre se afla la locurile indicate. Punctŭ la 8 óre sosiră cincĭ birjĭ cu tinerĭ înaintea edificiului Lloydului. Erau conducĕtorii mișcării. Intr'o clipă nĕvăliră tinerĭ din tóte părţile și cu cei curioșĭ erau vr'o 150 la numĕrŭ. La unŭ semnŭ datŭ începură a fluera înaintea clubului liberalŭ și a striga: »Abzug Albrecht! Abzug Tisza! Abzug Jansky!‹ Demonstraţiunea s'a continuatŭ înaintea ferestrelorŭ lui »Pester Lloyd“ strigându-se: „Abzug Lloyd! Abzug Falk!“ Poliţia începŭ a curăţi stradele și demonstranţii se retraseră fugindŭ. Vrêndŭ poliţia sĕ împrăștie pe demonstranţĭ de după o grămadă de lemne, unde stăteu la pândă, ajunse lucrulŭ la bătaiă, pricinuindu-se multe cucuiă și vineţelĭ. Demonstranţii se retraseră

şi de aci strigândŭ mereu: „Abzug archiducele Albrecht, Tisza, Falk şi Iansky!“

Pe piaţa universităţii unŭ juristŭ ţinu unŭ discursŭ cătră mulţime. Aci s'au arsŭ trei esemplare din „Pester Lloyd,“ în care a apărutŭ declaraţia lui Falk, între strigătele: „Abzug Lloyd! Abzug Falk!« Mulţimea sĕ duse apoi înaintea redacţiunii lui „Egyetertes“ strigând: „Eljen deputatulŭ Csavolszki. De aci sĕ duseră înaintea locuinţei generalului Iansky, unde strigară şi fluerară, şi apoi porniră mai departe. Planulŭ era sĕ mérgă înaintea casarmei Carolŭ şi sĕ facă sub ferestrile casinei militare „Katzenmusik.« Dér acésta nu s'a întêmplatŭ, căcĭ îşĭ schimbară drumulŭ spre gara centrală. Acum numĕra mulţimea peste 1000 de persóne. O trupă de poliţiştĭ călărĭ însĕ le eşi înainte şi le închise calea. Aci ajunse lucrulŭ érăşĭ la bătaiă. In timpulŭ acesta, câţĭ-va demonstranţĭ isbutiră a merge la gară, dér generalulŭ Ianski nu sosise din Cincĭ-Bisericĭ. In cursulŭ serii s'au mai încăeratŭ demonstranţii cu poliţia în trei locurĭ şi numai o plóiă violentă puse capĕtŭ turburărilorŭ, pe la 11 óre. Poliţia a făcutŭ câte-va arestărĭ, dér arestaţii au fostŭ érăşĭ puşĭ pe piciorŭ liberŭ

Nĕcazurile grăniţerilorŭ şi sanarea lorŭ.

Apendice la articlulŭ »Causele nĕcazurilorŭ nóstre locale«, dela pólele Heniului.

Maiu, 1886.

(Urmare şi fine.)

Suntŭ siliţĭ bieţii ómenĭ sĕ care pétră pe drumurĭ, sĕ-o sfărîme cu ciocanulŭ, ca aşa sĕ-şĭ piérdă câte o sĕptĕmână cu facerea unei movile de pétră.

In contra legilorŭ şi ordinaţiunilorŭ fură siliţĭ ómenii în timpulŭ lucrului se taiă dêmbulŭ Maierului, dintre Strâmba şi Bărgău, Şieu şi Şieuţŭ etc., cu acésta şĭ-au pierdutŭ timpŭ multŭ, lucrulŭ câmpului a rĕmasŭ nelucratŭ şi prin acésta i-a apucatŭ érna fără nutremêntŭ.

Făcuta cineva vr'unŭ pasŭ contra acestorŭ asuprirĭ? — Ba.

Pentru a pune corónă la tóte, Banffy a fostŭ numitŭ comisarŭ peste fondurile grăniţĕrescĭ. Elŭ calcă în picióre tóte instituţiunile, înfiinţéză posturĭ după capriciulŭ sĕu şi ordonă a se plăti din fondurĭ; a adusŭ unŭ esecutorŭ (controlorŭ) străinŭ pentru censurarea raţiunilorŭ, pe care îlŭ plătesce fórte scumpŭ a conta fondurilorŭ, a delăturatŭ comitetulŭ administrativŭ grăniţĕrescŭ, din comisiune a scosŭ pe cine a voitŭ şi a denumitŭ pe cine a voitŭ fără a asculta comitetulŭ ca forŭ competentŭ, desconsideră instrumentulŭ fundaţionalŭ întăritŭ de Majestate şi regimŭ, sĕrăcesce fondurile prin denumirea de amploiaţĭ netrebuincioşĭ, prin luarea de edificii (scóla din Prundŭ, edificiulŭ poştei din Năsĕudŭ etc.) c'unŭ cuvêntŭ comite totŭ cei dictéză sburdalnica minte şi antipatiă.

Pentru încetarea acestorŭ abusurĭ asemenea nu s'a făcutŭ nimica.

Vrêndŭ a descrie tóte nedreptăţile şi fărădelegile ce le comite Bánffy n'amŭ mai puté sfêrşi.

Va întreba cineva, că cine este causa de nu s'au făcutŭ toţĭ paşii legalĭ pentru încetarea atâtorŭ nelegiuirĭ? — Rĕspundŭ şi eu cu corespondentulŭ — inteligenţa, adecă cărturarii nostri.

Era datoria lorŭ a se aduna, a se sfătui şi a întreprinde toţĭ paşii spre stârpirea rĕului, căcĭ poporulŭ consciu totdéuna e gata a-i urma.

Toţĭ au fostŭ şi suntŭ in *tăcere şi nepăsare*, séu celŭ multŭ s'au ocupatŭ numai cu lucrurĭ, pe carĭ le amintesce corespondentulŭ.

Când s'au pornitŭ relele, vênătórea şi persecuţiunile în contra nóstră, în specialŭ procesele, poporulŭ granıţĕrŭ s'a adunatŭ, consciu de sine, s'a consultatŭ seriosŭ şi a alesŭ comisiune şi advocaţĭ, şi pe aceştia i-a plenipotenţiatŭ, ca nu numai în procese, ci în tóte causele grăniţĕrescĭ sĕ întreprindă toţĭ paşii necesarĭ legalĭ. —

Alŭ acestora este decĭ obligămentulŭ a iniţia toţĭ paşii, décă au primitŭ plenipotenţă.

Mi se va observa póte că nu au informaţiunĭ. La acésta rĕspundŭ, că advocatulŭ este în dreptŭ a convoca pe clienţĭ şi a cere informaţiunĭ dela dênşii de atâtea orĭ, de câte orĭ află de lipsă.

Se va observa póte şi aceea, că spre îndeplinirea lucrurilorŭ trebuescŭ spese. La acésta rĕspundŭ: că advocatulŭ are dreptŭ a cere anticipaţiunĭ, a cere lichidarea espenselorŭ, ér de altă parte este datorŭ a arăta clientului periclulŭ, modulŭ delaturărei lui, alŭ lumina că spre alŭ puté delătura trebuescŭ spese; pentru că décă clientului tóte aceste i s'au făcutŭ cunoscute, şi dênsulŭ cu tóte astea nu urméză după sfatulŭ apĕrătorului atuncĭ numai sieşĭ are de a-şĭ imputa.

Mĕ va întreba cineva, că totuşĭ ce este de făcutŭ pentru delăturarea relelorŭ? — Imĭ esprimŭ decĭ modesta mea părere:

1. Este a se adresa la însuşĭ Bánffy cu scrisorĭ, deputatiunĭ, apoi prin interpelărĭ în comisiunea administrativă şi în adunarea municipală, alŭ clarifica şi a stărui sĕ observe legea şi sĕ retragă ordinele, carĭ causéză rĕu şi miseriă, — eventualŭ contra orĭ cărui pasŭ nelegalŭ şi abusŭ alŭ lui sĕ se facă representaţiunĭ. Décă acésta nu ar ajuta:

2. Sĕ se facă paşii necesarĭ la ministrulŭ de resortŭ, eventualŭ la ministrulŭ preşedinte. Décă aşta ar fi fără folosŭ:

3. Sĕ se facă asemenĭ paşĭ la consiliulŭ de ministri. Décă şi asta nu ar ajuta;

4. Sĕ se adreseze plângerĭ contra purtării miniştrilorŭ la dietă chiar. Şi décă nicĭ asta n'ar ajuta:

5. Suntŭ a se asterne tóte plângerile la înaltulŭ tronŭ.

Toţĭ aceştĭ paşĭ trebue întreprinşĭ, pentru că deoparte cu câtŭ nu se face nimica şi nu se dă semnŭ de viaţă şi suferinţă, cu atâta Banffy devine mai obrasnicŭ, ér de altă parte cei dela regimŭ sĕ aibă sciinţă esactă de suferinţele nóstre locale.

Este óra a 11-a, tóte aceste suntŭ în grabă de făcutŭ, décă cei chiămaţĭ din sînulŭ inteligenţei nu voiescŭ sĕ-i blasteme posteritatea, sĕ-i judece lumea şi sĕ croiéscă pagina cea négră din istoria acestui ţinutŭ.

Mĕ adresezŭ decĭ — deşi în ora 11-a — cătră tótă inteliginţa grăniţĕréscă şi o rogŭ din adênculŭ inimei sĕ delăture tóte particularităţile şi frecările, sĕ lucre din rĕsputerĭ — décă nu pentru totala delăturare, celŭ puţinŭ pentru împuţinarea numĕrului nĕcazurilorŭ nóstre locale.

Unŭ obşitarŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Din Câmpiă ni se raportéză, că esamenele elevilorŭ dela scólele poporale confesionale române gr. cat. din protopopiatulŭ Cojocnei au arĕtatŭ unŭ progresŭ peste aşteptare îmbucurătorŭ. D-lŭ protopopŭ alŭ Cojocnei, Ioanŭ Hossu, nu găsea destule cuvinte pentru a'şĭ esprima mulţămirea sa, vĕḑêndŭ zelulŭ şi progresulŭ admirabilŭ alŭ învĕţătorilorŭ, între carĭ mai vêrtosŭ s'a distinsŭ, d. Alesandru Trenca, învĕţătorŭ în Juculŭ superiorŭ. „Acéstă comună şi încă câteva din jurulŭ ei, adauge celŭ ce ne scrie, ni-au doveditŭ, câtŭ de multŭ face pacea şi buna înţelegere, când este vorba de înaintarea unui poporŭ. Căcĭ de când aceste comune au trecutŭ sub blânda şi înţelépta ocârmuire a d-lui protopopŭ Ioanŭ Hossu, certele au încetatŭ, intrigile au dispărutŭ; nu se mai propagă pisma şi nu se mai consumă timpulŭ şi averile ómenilorŭ noştri prin coruperĭ şi procese rĕutăciόse, ci în pace şi linişte îşĭ continuă fiă-care activitatea sa spre binele şi înflorirea poporului. Onóre celorŭ ce lucréză astfelŭ!« — *N...*

—x—

Erĭ, precum amŭ anunţatŭ, s'a judecatŭ *procesulŭ „Junilorŭ“* pentru pantlicele ce le-au purtatŭ la Pascĭ. Au fostŭ toţĭ condamnaţĭ la câte 2 ḑile arestŭ şi 10 fl. amendă, eventualŭ trei ḑile arestŭ. Acusaţii au însinuatŭ recursŭ. Mâne vomŭ aduce amĕnunte.

—x—

Archiducele Albrecht s'a întorsŭ din provinciele ocupate la Viena. In drumulŭ sĕu a fostŭ primitŭ pretutindenea sĕrbătoresce. In Agramŭ a declaratŭ primarului, că în curêndŭ va cerceta érăşĭ Agramulŭ.

—x—

Ministrulŭ de agricultură, industriă şi comerţŭ a datŭ comunei Lăpuşulŭ românŭ, comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, permisiunea, sĕ ţină têrgurĭ de ţéră în fiecare anŭ în Sâmbăta primă a lunilorŭ Fevruarie, Aprilie, Iunie, Augustŭ şi în prima Sâmbătă după 1 Decemvrie.

—x—

Ni se scriu următórele: »La staţiunea călei ferate din comuna Sînterégŭ (Somkerék), comitatulŭ Solnoc-Dobêca, funcţionéză unŭ Evreu cu numele Korány Izsa, care nicĭ o vorbă românéscă nu pricepe. Din astă causă locuitorii românĭ dimprejurŭ, carĭ voiescŭ a călĕtori pe calea ferată suferŭ grozavŭ, căcĭ cu d-lŭ »fönök» nu se potŭ înţelege. Iată ce s'a întêmplatŭ la 1 Iuniu a. c.: O femeiă a cerutŭ sĕ i dea unŭ biletŭ de clasa a III-a, dér elŭ din nesciinţa limbei, i-a datŭ douĕ de clasa IV cu tóte că călĕtórea i-a spusŭ curatŭ, că nu-i trebue douĕ, ci numai unulŭ; dér »Fönök«-ulŭ nostru a datŭ din mânĭ şi din capŭ că nu pricepe ce'i spune femeia şi închiḑêndŭ feréstra s'a dusŭ, rĕmânêndŭ biata femeiă cu amêndouĕ biletele în mână. Cu lacrimĭ în ochĭ şi bolnavă cum era, fŭ silită fără voiă a călĕtori pe clasa a IV luândŭ »Fönök«-ulŭ dela dênsa 1 fl. 26 în locŭ de 63 cr.

Acestŭ modelŭ de şefŭ, când femeia i-a amintitŭ în limba română că merge până la Gherla, s'a miratŭ şi iritatŭ a întrebat'o, că ce'i aceea Gherla, până ce i-a spusŭ unulŭ ce a datŭ peste conversaţia lorŭ, că aceea e »Szamosujvár«. Ĕtă că orĭ unde ne 'ntórcemŭ numai peste neajunsurĭ dămŭ cu duşmanii némului românescŭ. Dumneḑeu numai sĕ le rĕsplătéscă“. — Im.

—x—

Subcomitetulŭ despărţĕmântului XX alŭ „Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ“ din Blaşiu va da o petrecere de véră, Lunĭ în 14 Iuniu a. c st. n. la 2 óre post-meridiane în Veza, în grădina lui Dumitru Comşia. Preţulŭ de intrare: de persónă 1 fl. de familiă 2 fl. Venitulŭ destinatŭ fiindŭ în favorulŭ Asociaţiunei, suprasolvirile se vorŭ chita cu mulţămită pe calea publicităţii.

—x—

Comuna Bata din comitatulŭ Tolna a fostŭ prefăcută în ruine. Peste 300 de case au arsŭ şi mai mulţĭ ómenĭ au peritŭ în flacărĭ.

—x—

Cu ferbeliştii nu glumescŭ autorităţile. In Pesta îi urmărescŭ cumplitŭ şi 'i pedepsescŭ fórte aspru, atâtŭ pe cei ce jócă, câtŭ şi pe cei ce permitŭ sĕ se jóce ferbĕlulŭ în localurile lorŭ.

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

„Felŭ de felŭ de lucrurĭ“, scrie Stanley, „se potŭ întêmpla, care sĕ ne împedece în esecutarea planuluĭ nostru şi sĕ facă, ca sĕ nu putemŭ ajunge la scopulŭ ce ni l'amŭ ficsatŭ. Fómetea, bólele, atacurile sĕlbaticilorŭ ne potŭ nimicí, séu multele greutăţĭ, ce le vomŭ întêmpina, ne vorŭ înspăimênta şi ne vorŭ face, ca sĕ ne întórcemŭ înapoĭ. Cu tóte acestea pieptulŭ nostru este plinŭ de speranţe; problema nóstră este măréţă şi atrăgătóre. Decĭ *cu ajutorulŭ lui D-ḑeu vomŭ porní; întêmple-se, cum va voí elŭ!*“

In 6 Noembre călĕtoriĭ noştri şi ajunseră la uriaşa şi temuta pădure, ce se estinde de amêndouĕ părţile rîuluĭ Lualaba. Numele acesteĭ pădurĭ este Mitamba. Intrândŭ într'ênsa, picăturĭ marĭ de rouă începură a cădé de pe foile arborilorŭ secularĭ şi ale plantelorŭ acăţătóre, şi a le uda vestmintele. De-asupra capetelorŭ curagioşilorŭ drumeţĭ era întinsŭ unŭ coperişŭ de frunze câtŭ se póte de desŭ, prin care nu putea pĕtrunde nicĭ o raḑă de lumină. Lutulŭ de pe potecĭ era muiatŭ de umeḑélă şi astfelŭ la fiecare pasŭ ţîşnea noroiulŭ într'o parte şi într'alta. Poteca era mărginită de ambele părţĭ de unŭ zidŭ verde, de şese metri înălţime, alcătuitŭ de tufe şi de plante acăţătóre. „Orĭ şi ce petecŭ de locŭ câtŭ de micŭ era acoperitŭ cu felŭ de felŭ de ferigĭ, trestiă, plante din familia orchideelorŭ, viţă sĕlbatică, mimose, tufe de salcâmŭ, tamarinḑĭ, liane şi diferite soiurĭ de palmĭ.“ Nu adese-orĭ călĕtoriĭ noştri trebuiau sĕ'şĭ facă locŭ prin acestŭ tufişŭ nespusŭ de desŭ şi sĕ sară peste gropĭ adêncĭ, pline cu apă şi cu noroiŭ. De unŭ marşŭ regulatŭ nu putea sĕ fiă vorba, de óre-ce aprópe la fiecare pasŭ ei trebuiau sĕ se plece, sĕ se têrască, sĕ se apuce de ramurile tufelorŭ, sĕ sară şi sĕ se feréscă.“

Stanley se bucura, că cu tóte aceste piedecĭ şi greutăţĭ ómeniĭ sĕĭ nu se lăsau uniĭ de alţiĭ, ci mergeau la olaltă. După treĭ ḑile de drumŭ însă acésta nu maĭ fu cu putinţă. Călĕtoriĭ noştri începură a se risipi, şi fiecare căuta sĕ pĕtrundă înainte, după cum îĭ venia mai bine la socotélă.

Maĭ greu o duceau aceia, carĭ aveau sĕ pórte poverile şi cu deosebire ceĭ însărcinaţĭ cu transportulŭ luntreĭ „Lady Alice.“ Mulţĭ dintre eĭ îşĭ arĕtau pe faţă suferinţele lorŭ şi cu tóte acestea greutăţile de abia se începuseră.

In 10 ajunseră călĕtoriĭ noştri în ţéra Uregga. Nĕcazurile se înmulţiau din ḑi în ḑi. Aceia carĭ duceau luntrea, cereau, ca Stanley séu sĕ se întórcă înapoĭ, séu sĕ-ĭ dea focŭ. Chiar Tippu-Tib şi Arabiĭ sĕĭ, dela carĭ atêrna aşa de multŭ resultatulŭ călĕtorieĭ, începură a murmura. In sfêrşitŭ din causa aeruluĭ înăbuşitorŭ de pădure mulţĭ dintre ómeniĭ călĕtoruluĭ nostru începură a se bolnăví.

Unŭ lucru fórte neplăcutŭ pentru Stanley şi pentru Frank era, că papuciĭ lorŭ se rupeau grozavŭ pe acele drumurĭ noroióse. Eĭ încălţaseră acuma cele din urmă douĕ părechĭ, ce maĭ remăseseră. Ce aveau sĕ facă, după ce i vorŭ fi stricatŭ şi pe aceştia?

Ómeniĭ călĕtoruluĭ nostru îşĭ perdeau curagiulŭ, vĕḑêndŭ cu ochiĭ. In adevĕrŭ şi era unŭ lucru grozavŭ drumulŭ prin codri aceia uraşĭ, cu aerulŭ lorŭ înecăciosŭ, cu viperele şi nepârcile lorŭ, cu şimpansiĭ şi pavianiĭ, carĭ ţipau, de'ţĭ luau auḑulŭ, cu miliardele lorŭ de gândacĭ şi furnicĭ de tóte soiurile şi de tótă mărimea, cu miriopaḑiĭ sĕĭ lungĭ de câte 15 centimetri, etc.

In 15 Noembre Tippu-Tib şi cu ceĭ maĭ de frunte dintre Arabĭ îlŭ rugară pe Stanley, sĕ-ĭ dĕslege de contractulŭ încheiatŭ şi sĕ-ĭ lase sĕ se întórcă înapoĭ. Stanley se înspăimêntă... Atâta avea sĕ fiă tótă călĕtoria?... Elŭ îşĭ puse tótă puterea sa oratorică, că sĕ'lŭ înduplece pe conducĕtorulŭ arabŭ, sĕ'şĭ schimbe părerile şi sĕ se ţină de hotărîrile cuprinse în învoiala dela Tubanda.

Luni în 14 Iuniu 1886 st. n. a 2-a di de Rusalli, vorŭ arangia scolarii românĭ gr. cath. dela scóla poporală din Bistrița, prin învĕțătorulŭ lorŭ, unŭ „Maialŭ« în pădurea numită la „Sóre“, ér décă timpulŭ nu ar fi favoritorŭ se va amâna pe cea mai de aprópe Duminecă. Inceputulŭ la 9 óre antemeridiane. Programa va fi următórea: Pornirea în ordine a scolarilorŭ, acompaniațĭ de musică, către pădure; joculŭ scolarilorŭ; cântărĭ naționale; perorațiunĭ din partea scolarilorŭ. In pausă se vorŭ produce jocurile istorice „Romanulŭ și Călușarulŭ« din partea a 13 tinerĭ îmbrăcațĭ în costume naționale. Contribuirĭ mărinimóse se vorŭ primi cu mulțămită și se vorŭ chita pe cale diaristică prin comitetulŭ aranjatorŭ.

—x—

Brutarulŭ Moritz Fleischmann din Lipova, care 'șĭ-a omorîtŭ soția acum doi anĭ, a fostŭ condamnatŭ de tribunalulŭ din Timișóra la mórte prin spêndurare. Tabla r. a întăritŭ sentința.

—x—

Prințulŭ Alexandru alŭ Bulgariei a sositŭ în Bucurescĭ și va fi câteva dile óspele regelui Carolŭ.

—x—

D-șóra Elena Teodorini a hotărîtŭ, ca sumele de banĭ, ce le are la diferite casse de bancă din străinătate, sĕ le afecteze la cumpărarea unei moșii în România.

Din nĕcazurile poporului românŭ.

Din Câmpiă, Maiŭ 1886.

Ți se ridică pĕrulŭ în capŭ de atâtea persecuțiunĭ, câte are a îndura și la câte e espusŭ sêrmanulŭ poporŭ românŭ din partea organelorŭ stăpânirei. Poporulŭ însĕ sufere și suferințele lui nu mai au capĕtŭ.

»Cine dice că mĭ-e bine, mute-șĭ casa lângă mine și védă câtŭ mĭ-e de bine,“ horesce Românulŭ când e apĕsatŭ de sórte. Și într'adevĕrŭ, numai atuncĭ îĭ poțĭ cunósce nĕcasurile, numai atuncĭ vedĭ câtŭ de tare apasă pe umerii lui de bronzŭ sarcinele impuse de către neîndurata ocârmuire, décă te aflĭ cu inima și sufletulŭ în mijloculŭ multŭ cercatului poporŭ românŭ. Câte dărĭ, câte aruncurĭ trebue sĕ plătéscă, pe cățĭ parde-véră trebue sĕ-i susțină din crunta sa sudóre, ca apoi totŭ acei neîndurațĭ sĕ-lŭ persecute fără milă.

Incă prin Faurŭ a. c. într'o comună situată în cerculŭ Mociului unŭ Arménŭ voia se deschidă boltă, adecă se vêndă pânzĕturĭ, bumbacŭ, arnicĭ și altele neapĕratŭ de lipsă pentru Românca dela sate. Spre scopulŭ acesta era nevoiă de licență dela jurisdicțiunea respectivă, și ca aceea sĕ o pótă dobêndi, era necesarŭ unŭ documentŭ subscrisŭ de antistia comunală. Antistia comunală — purcedêndŭ din acelŭ punctŭ de vedere, că décă vorŭ fi doi vêndĕtorĭ de „cigurĭ-migurĭ“ în comună, locuitorii ei, carĭ și așa se află îndepărtațĭ de orașe și têrgurĭ, vorŭ puté căpĕta marfa cu unŭ prețŭ mai moderatŭ, decâtŭ atuncĭ, când e numai unulŭ, — subscrise recerutulŭ documentŭ și Arménulŭ dobêndesce licența, numită pe limba lui Árpád „Ipar.« Dér ce sĕ vedĭ? Jidanulŭ arêndașŭ de regalie, care și elŭ ține boltă, și care în anulŭ trecutŭ alungă din comună chiar și pe unŭ frate perciunatŭ alŭ sĕu, din causă că vênduse marfa cu unŭ prețŭ ceva mai moderatŭ decâtŭ elŭ, vĕdêndu-se scurtatŭ în veniturile gheșeftului sĕu și prevĕdêndŭ că pe viitorŭ gheșeftulŭ nu'i va merge așa de minune bine, îlŭ prindŭ frigurile de nĕcazŭ, mișcă tóte petrile, denunță pe antistia comunală că ar fi subscrisŭ unŭ documentŭ falsŭ și așa Armenulŭ fŭ opritŭ de a mai vinde, ér antistia fŭ dată pe mâna judecătoriei regescĭ de cercŭ.

Urmarea fŭ că antistia comunală fŭ citată pe diua de 3 Maiu la tribunalulŭ din Mociu sĕ-șĭ dea séma de ceea ce a făcutŭ.

Subjudele r. din Mociu, Kovacs, deși puținŭ pricepe din limba poporului, se sbuciuma ca sĕ ne pótă învinovăți, și-șĭ da tótă silința ca sĕ afle vr'o vină, ia unŭ protocolŭ câtŭ o di de véră, se face focŭ, amenință cu închisóre, numesce pe bietulŭ Românŭ din a cărui sudóre trăiesce „marha“ și »szamár“ și vĕdêndŭ că nu póte eși la nimicŭ îșĭ spală mânile, că nu află nicĭ o vină, dér pentru că așa trebue se fiă, ne dă totușĭ pe mâna Jidovului. Fără a încheia protocolulŭ, și fără a fi subscrisŭ, spune diurnistului, carele e Românŭ, sentința și-lŭ provocă sĕ o enuncie în limba nóstră. Atuncĭ diurnistulŭ enuncià următórele: „Măria sa s'a înduratŭ și vĕ iertă, dér pe viitorŭ sĕ nu mai subscriețĭ asemenea documente.« Unŭ membru alŭ antistiei întrebă însĕ că deórece nu suntemŭ vinovațĭ, acela ce ne-a acusatŭ pe nedreptulŭ ar fi datorŭ sĕ ne plătéscă diurna cuvenită pentru pierderea timpului și fatigii și întrebă totodată că cine e acusatorulŭ; rĕspunsulŭ din partea „Măriei Sale« fŭ: „legea.“

Așa dér legea ne-a acusatŭ, »Măria sa« ne-a ertatŭ, de unde se póte face conclusiunea, că „Măria sa« e mai pe susŭ decâtŭ legea, așa dér „Măria sa«, omițêndŭ legea, a lucratŭ fără de lege. Are dreptŭ Românulŭ când dice: »legea e cum o facŭ ómenii,« și altă versiune: »legea e cu nasŭ de céră, încătrău o sucescĭ, într'acolo se întórce,“ și alte multe dicerĭ și proverbe luate din pățaniele de tóte dilele.

Așa dér locuitorii acestei comune au de a cumpăra totŭ ce-i neapĕratŭ de lipsă dela Jidanulŭ arêndașŭ de vinarsŭ, boltașŭ, măcelarŭ, traficantŭ etc., pănă și lumina cu care, lipită de degetele mânei drepte, trebue se trécă omulŭ din acéstă vale a plângerei și încă cu unŭ prețŭ îndoitŭ, ca sĕ nu dicŭ întreitŭ.

Nu-i destulŭ că trebue se solvimŭ dărĭ peste dărĭ și aruncurĭ peste aruncurĭ, pentru scóterea cărora ni se trimitŭ esecutorĭ totŭ mereu, așa câtŭ mai multe dile din anŭ suntemŭ cu esecutorŭ decâtŭ fără elŭ, în urmă suntemŭ dațĭ pradă și lipitorilorŭ satelorŭ.

St. P........

Teatru în Reghinŭ. In 11 Maiu a. c. inteligința română din Reghinŭ și jurŭ a datŭ o representațiune teatrală împreunată cu danțŭ în Reghinŭ, la care a luatŭ parte unŭ publicŭ numerosŭ, cea mai mare parte dintre străinĭ, der cu toții au fostŭ prea deplinŭ satisfăcuțĭ și încântațĭ de producțiunea cea minunată, de gesticulațiunile, de cântecele și de portulŭ celŭ frumosŭ alŭ persónelorŭ, ce au jucatŭ piesele teatrale, fiindŭ cu toții îmbrăcațĭ în costume naționale românescĭ.

Cu astă ocasiune s'au jucatŭ piesele teatrale de V. Alecsandri: „Rĕmășagulŭ« și „Cinel-Cinel“ cu atâta istețime și așa de frumosŭ, încâtŭ aș fi doritŭ ca în continuu sĕ ascultŭ și sĕ nu se mai finéscă; nu credŭ că va fi unulŭ dintre publiculŭ ascultătorŭ, care se fi făcutŭ cea mai mică critică și care sĕ nu fi eșitŭ prea deplinŭ satisfăcutŭ și mulțumitŭ; chiar și străinii s'au esprimatŭ câtŭ se póte de bine și în continuu întrebau, că óre când mai jócă Românii teatru. Decĭ potŭ dice că începutulŭ a avutŭ succesŭ în tótă privința. Inainte numai, la o parte invidia și despărecherile între noi Românii, căcĭ numai așa putemŭ și noi în părțile acestea ca cu timpulŭ sĕ avemŭ reuniunĭ și societățĭ, prin care sĕ înainteze Românii și de pe aicĭ, și sĕ nu-șĭ dea florenașii adunațĭ de pe spatele Românului pe la »Kulturegylet«-ulŭ din Clușiu.

Inteligința română din jurŭ cu astă ocasiune a luatŭ parte în numĕrŭ neînsemnatŭ, — póte pentru timpulŭ de ernă în luna lui Maiu, ce a fostŭ pe aicĭ.

Nu potŭ sĕ trecŭ cu vederea, ca sĕ nu amintescŭ și persónele ce au jucatŭ Așa în »Rĕmășagulŭ“ a produsŭ cea mai bună impresiune asupra publicului cu deosebire d-șóra Alesandrina Schiopulŭ printr'unŭ cântecŭ așa de bine predatŭ, încâtŭ dela publiculŭ delectatŭ curgeau în continuu buchete de florĭ și aplause neîntrerupte, apoi d-na Ceușanŭ și d-na Șandru éră-șĭ așa de bine șĭ-au jucatŭ rolele, încâtŭ publiculŭ a fostŭ pré deplinŭ satisfăcutŭ și mulțămitŭ; asemenea s'au produsŭ și ceilalțĭ!

In „Cinel-Cinel,« când s'a ridicatŭ cortina aplausele au și începutŭ vĕdêndu-se o mulțime de țĕranĭ cu greble și furcĭ cântândŭ, apoi au intratŭ damele tóte în costume naționale cele mai frumóse; fie-care șĭ-a jucatŭ rola câtŭ se póte de bine, dér cu deosebire amintescŭ aicĭ pe d-na Sabina Todea, care érășĭ printr'unŭ cântecŭ așa de frumosŭ cântatŭ a seceratŭ din partea publicului aplausele cele mai multe și buchetele de florĭ curgeau în continuu.

După finirea teatrului s'a începutŭ danțulŭ, la care au participatŭ tóte familiele cele mai de frunte și dintre străinĭ și a ținutŭ pănă diminéța la 5 óre, când deodată s'a golitŭ sala și s'a depărtatŭ fie-care pe acasă pré deplinŭ satisfăcuțĭ.

Venitulŭ a fostŭ destinatŭ pentru bisericile române gr. cat. și gr. or. din Reghinŭ, care s'a și datŭ la locurile competente.

Inainte de a fini acéstă corespondință îmĭ țênŭ de datorință a aminti și pe d-lŭ advocatŭ Dr. Absolonŭ Todea, care de când a venitŭ în părțile acestea a luatŭ sub scutulŭ d-sale tóte causele și întreprinderile Românilorŭ pentru înaintare, așa și cu astă ocasiune a conlucratŭ multŭ pentru reușita representațiunei teatrale împreunată cu danțŭ și credŭ că și mai departe vomŭ fi mulțămițĭ cu acestŭ demnŭ bărbatŭ ce ni-l'a adusŭ bunulŭ Dumnedeu în mijloculŭ nostru.

Unŭ participantŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

PESTA, 7 Iuniu. — Erĭ, Duminecă séra, au fostŭ noue demonstrațiunĭ. Numĕrulŭ studențilorŭ se înmulțise prin cete de lucrătorĭ. Au fostŭ mai mulțĭ rănițĭ în încăierarea cu poliția. Unŭ lucrătorŭ, care fusese străpunsŭ cu baioneta murì pe drumŭ către spitalŭ. S'au făcutŭ 31 de arestărĭ.

CINCĬ-BISERICI, 7 Iuniu. — Generalulŭ Jansky a plecatŭ directŭ la Viena. După cum se anunță din mai multe părțĭ, Jansky îșĭ începe concediulŭ sĕu de trei lunĭ.

BUDAPESTA, 8 Iuniu. Demonstrațiunile pe strade s'au repețitŭ, erĭ deși într'unŭ modŭ mai puținŭ seriosŭ. Unŭ numĕrŭ mare de studențĭ și de lucrătorĭ porniră pe strada Hatvan ca sĕ facă poliției „Katzenmusik“. Mulțimea se duse apoi înaintea teatrului națiunalŭ strigândŭ și chiuindŭ continuu. Abia către medulŭ nopții se împrăștiară demonstranții.

MÜNCHEN, 8 Iuniu. — Unŭ manifestŭ alŭ prințului Luitpold către curțile europene, în care arată că ia asuprășĭ regența Bavariei, e gata sĕ se espedieze.

BUCURESCĬ, 8 Iuniu. — Tractatulŭ de comerciu între România și Elveția s'a încheiatŭ.

Invitare. Despărțămêntulŭ alŭ 17-lea alŭ „Asociațiunei transilvane“ pentru literatura română și cultura poporului românŭ,“ va ține adunarea sa generală de êstŭ timpŭ la *Hodacŭ* în 14 Iuniu c. s. n. înainte de am. la 11 óre, la care se invită toțĭ membrii din acestŭ ținutŭ precum și alțĭ iubitorĭ de prosperare.

Dela direcțiunea despărtĕmêntului alŭ 17-lea.

Reghinŭ, la 4 Iuniu 1886.

Patr. Barbu, directorŭ. *Dr. Absolon Todea,* actuarŭ.

DIVERSE.

NECROLOG. — In 5 l. c. a reposatŭ, în anulŭ alŭ 38 alŭ etății și alŭ 23-lea alŭ fericitei sale căsĕtorii, d-na Frida Gencsy născ. Krämer, soția d-lui Stefanŭ Gencsy, inspectorulŭ regescŭ de dare din Brașovŭ. Reposata a lăsatŭ în doliu o familiă numĕrósă. Inmormêntarea i s'a făcutŭ ierĭ, în 7 l. c, la care a luatŭ parte unŭ publicŭ numĕrosŭ.

Fiăi-țĕrîna ușoră!

Loteria Ateneului.

Numerile câștigătóre suntŭ:

No. 481,431 a câștigatŭ 75,000 fr.
No. 139,408 a câștigatŭ 20,000 fr.
No. 135,628 a câștigatŭ 10,000 fr.
No. 126,535 a câștigatŭ 5,000 fr.

5 loturĭ a 1000 fr.:

333,267. — 404,365 — 122,067. — 067,113.— 085,171.

50 loturĭ a 100 fr.:

023,016. — 491,908. — 097,142. — 308,317.—005,193.—
062,554. — 254,536. — 392,789. — 401,486.—332,729.—
304,272. — 056,380. — 056,549. — 437,716.—364,788.—
239,784. — 129,282. — 208,330. — 130,187.—086,483.—
434,666. — 245,066. — 339.881. — 347,897.—346,492.—
080,847. — 145,873. — 232,308. — 363,489.—319,245 —
293,199. —224,894. — 258,292. — 352,267.—454.865.—
285.098. — 341,198. — 197,035. — 471,767.—299,864.—
252,292. — 027,009. — 063.893. — 349,782.—102.643 —
412,254. — 457,867. — 097,305. — 082,333.—206,876.—

„De ce sĕ umblămŭ cu doĭ banĭ în treĭ pungĭ“, rĕspunse Tippu-Tib. „Orĭ ce-aĭ dice d-ta, după cum călĕtorimŭ noĭ, aceste 60 stațiĭ vorŭ ține maĭ multŭ de unŭ anŭ, și pentru reîntórcere ne va trebuí totŭ atâta vreme. Eu n'am maĭ umblatŭ nicĭ odată prin acéstă pădure și nu mĭ-ar fi trecutŭ odată cu capulŭ prin minte, că póte fi pe lume unŭ ținutŭ așa de blăstĕmatŭ. Aerulŭ de aicĭ este nesuferitŭ; îmĭ omóră toțĭ ómeniĭ. Ți-ĭ va omorì și pe-aĭ d-tale, décă veĭ merge maĭ departe. Nu bagĭ de sémă, că nemulțumirea lorŭ cresce din di în di?.... Țéra acésta nu e făcută pentru a călĕtori printr'însa. Ea este menită numaĭ pentru nisce mișeĭ de păgânĭ, pentru maimuțe și pentru alte animale sĕlbatice. Noĭ nu te putemŭ însoți maĭ departe!“

„Toțĭ Arabiĭ îșĭ vorŭ bate jocŭ de Tippu-Tib, când vorŭ audi, că șĭ-a călcatŭ astfelŭ cuvêntulŭ,“ dise călĕtorulŭ nostru, pe care vorbele conducĕtoruluĭ arabŭ îlŭ puseră pe gândurĭ.

„Ce este cu putință unuĭ omŭ, voĭ face“, rĕspunse Tippu; „ce nu este cu putință, nu mi se póte cere“.

„Sĕ trecemŭ pe celălaltŭ țĕrmŭ alŭ rîuluĭ, care nu mi se pare așa de sĕlbaticŭ, și sĕ continuămŭ călĕtoria nóstră“, propuse Stanley, și astfelŭ îlŭ luà cu vorba pe Arabŭ, până când declarà, că'lŭ va maĭ însoți pe drumețulŭ nostru cale de 20 stațiĭ, dându-i-se o rĕsplată deosebită de 2600 dolarĭ.

Stanley se mirà, când vĕdù într'unulŭ din satele, pe lângă care trecù cu ómeniĭ sĕĭ, maĭ mulțĭ sĕlbaticĭ, ocupându-se cu făurăria. Eĭ lucrau acestă meșteșugŭ cu destulă dibăciă, și făceau cuțite și lăncĭ, carĭ se puteau întrebuința, cum se cade.

Cu câtŭ pĕtrundeau maĭ departe călĕtoriĭ noștri, cu atâtŭ indigeniĭ se vedeau, că sûntŭ maĭ necultivațĭ. In 17 Noembre eĭ ajunseră la satulŭ Kampunzu din Uregga, care era împodobitŭ într'unŭ modŭ neobicĭnuitŭ. Jurŭ împrejurulŭ acestuĭ satŭ erau două șirurĭ de scăfăliĭ băgate puținŭ în pămêntŭ și îngălbenite de sóre, de vênturĭ și de ploĭ. Stanley dete cu socotéla, că scăfăliile acestea sûntŭ de omŭ. Elŭ îĭ întrebà pe Arabĭ, că ce socotescŭ eĭ despre numerósele căpățînĭ dimprejurulŭ satuluĭ, aceștia însă rĕspunseră, că de bună sémă trebue, că sûntŭ „scăfăliĭ de soko“, adecă de șimpansĭ.

Neîndestulindu-se călĕtorulŭ nostru cu acestŭ rĕspunsŭ, chiemà la sine pe maĭ marele satuluĭ și'lŭ întrebà și pe elŭ. Negrulŭ afirmà, ceea-ce diseseră Arabiĭ. Soko, dise elŭ, e ca unŭ copilŭ de mare, umblă cu capulŭ în susŭ ca omulŭ și face unŭ sgomotŭ în pădure, de te'ngrozescĭ. Eĭ mănâncă banalele sătenilorŭ și de aceea aceștia caută sĕ-ĭ omóre, și apoĭ se ospătéză cu carnea lorŭ. (Va urma).

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

2 din Iunie st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	106.30
Rentă de hârtiă 5%	95.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	119.50
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C5.30
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	99.75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.80
Renta de hărtiă austriacă	85.30
Renta de arg. austr.	85.80
Renta de aurŭ austr.	116 90
Losurile din 1860	139 40
Acţiunile băncei austro-ungare	882.—
Act. băncei de creditŭ ung.	289.50
Act. băncei de creditŭ austr.	282.25
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.01
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.95
Londra 10 Livres sterlinge	126.35

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 24 Maiŭ st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93—	94—
Renta rom. amort. (5%)	95—	96—
» convert. (6%)	86½	87½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31—	33—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» " " (5%)	87½	88¼
» » urban (7%)	101—	102—
» » » (6%)	93—	94—
» » » (5%)	83½	84½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14 —	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 6 Iunie st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.65	Vênd.	8.67
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.02
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1 04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Clusiu	5.56	—	5.35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mezö-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	- -
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu	10.01	—	5.05	6.43	—
	10.26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1.36	—	—	9.31	—
	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	- -
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	- -
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mic.	5.05	—	—	12.36	- -
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20'	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4.53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1,35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.